

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA AUTORA	5
I. WPROWADZENIE	7
1. Kim są heretycy?	8
2. Heretycy i ich prześladowanie w Kościele pierwszych wieków	12
II. HERETYCY WE WCZESNYM ŚREDNIOWIECZU	23
1. Cywilizacja zachodnioeuropejska	24
a) Arianizm plemion germańskich	24
b) Heretycy w państwie Franków	29
2. Bizantyjski Wschód	35
a) Cesarz jako strażnik prawowierności	35
b) Powrót dualizmu: paulicjanie i bogomiłowie	40
III. RELIGIJNE PRZEBUDZENIE W XI WIEKU	47
1. Ugrupowania heretyckie na Zachodzie na przełomie roku tysięcznego ..	48
2. Reforma Kościoła i herezja	55
3. Wędrowni kaznodzieje i ruchy religijne	62
IV. WIELKIE RUCHY HERETYCKIE XII WIEKU	69
1. Katarzy	70
a) Pojawienie się na Zachodzie	70
b) Religijność katarów	73
c) Italia i Okcytania: główne ośrodki życia katarów	77
2. Waldensi	83
a) Początki w Lyonie	83
b) Droga ku herezji	84
c) Regionalna specyfika i odłamy	87
3. Religijne ruchy około 1200 roku – ówczesny przegląd sytuacji	90
V. ODPOWIEDZI KOŚCIOŁA	95
1. Formowanie się prawa	96
a) Prawo kanoniczne i herezja	96
b) Kościelne ustawodawstwo do IV Soboru Laterańskiego (1215)	99
c) Świeckie ustawodawstwo antyheretyckie	106

2. Droga głoszonego Słowa	110
a) Znaczenie kaznodziejstwa	110
b) Uniwersytet paryski i reforma duszpasterstwa	113
c) Intensyfikacja działań: inicjatywy misyjne w XIII wieku	115
3. Droga przemocy – krucjata przeciw albigenom	118
VI. EPOKA INKWIZYCJI	129
1. Początki inkwizycji	130
a) Co to jest inkwizycja?	130
b) Podstawy prawne	131
c) Rozprzestrzenianie się inkwizycji	135
2. Sposób działania inkwizytorów	140
a) Procesy, przesłuchania, akta	140
b) Wyroki i kary	145
c) Bernard Gui jako inkwizytor	150
3. Władza i nadużycia inkwizycji w późnym średniowieczu	152
VII. HERETYCY I RUCHY HERETYCKIE W PÓŹNYM ŚREDNIOWIECZU	159
1. Procesy teologów	160
2. Grupy spirytualów	165
a) Spirytualowie franciszkańscy i fraticelli	165
b) Bracia apostołscy i dulcynianie	170
c) Bracia wolnego Ducha, panteiści i mistycy	175
3. Ruchy antycypujące reformację: Wiktoryj i Hus	180
a) Jan Wiktoryj i angielscy lollardzi	180
b) Jan Hus i husyci	184
VIII. PERSPEKTYWY: KOŚCIÓŁ I HERETYCY PRZED REFORMACJĄ	191
SŁOWNIK	197
BIBLIOGRAFIA (WYBÓR)	218
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA W JĘZYKU POLSKIM	228
INDEKS	230